

Επιτροπή για την εφαρμογή του μέτρου της Συνταγογράφησης Φ.Π.Π. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Καβάλα, 28-7-2015

Μυστακίδης Ζαφείριος – Συντονιστής

Βρύζας Ζήσης – Επ. Καθ. Δ.Π.Θ.

Δελέπογλου Ανέστης – Υπάλληλος ΥΠΑΠΕΝ

Σοφολόγης Δημήτριος – ΠΟΣΓ

Ιακωβάκης Ευθύμιος - ΠΟΣΕΓ

Ψυλλίδου Αγγελική – ΠΕΓΔΥ

Αναπλ. Λαγούδας Χρήστος

Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

Προς: Δ.Σ. ΓΕΩΤΕΕ

Κοιν.: Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Υπόμνημα απόψεων για την συνταγογράφηση της επιτροπής συνταγογράφησης του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Το Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε. στην 5^η συνεδρίαση του στις 23-3-2015 αποφάσισε την σύσταση της ανωτέρω επιτροπής για την παραγωγή και τεκμηρίωση των θέσεων του Επιμελητηρίου, αναφορικά με την εφαρμογή της διαδικασίας συνταγογράφησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η σύνθεση της επιτροπής προέκυψε μετά τον ορισμό των εκπροσώπων των φορέων που συμμετέχουν σε αυτή. Έτσι μετά από 2 συνεδριάσεις δια ζώσης και ανταλλαγές ηλεκτρονικών μηνυμάτων προχώρησε σε μια συγκέντρωση των θέσεων των Παραρτημάτων του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. καθώς και άλλων Γεωτεχνικών φορέων, συλλόγων και ομοσπονδιών και σας παρουσιάζει παρακάτω ολοκληρωμένα τις απόψεις της.

Βασικός σκοπός της θέσπισης της συνταγογράφησης της δραστικής ουσίας των γεωργικών φαρμάκων για τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων είναι η εφαρμογή των γενικών αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και ο έλεγχος της αναγκαιότητας και της καταλληλότητας της εφαρμογής των γεωργικών φαρμάκων με στόχο τη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων.

Η σωστή εφαρμογή της θα δώσει προστιθέμενη αξία στα Ελληνικά προϊόντα στο Εξωτερικό στα πλαίσια της ολοκληρωμένης διαχείρισης, αφού η συνταγογράφηση θα έρθει να επιβεβαιώσει την εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης της αγροτικής παραγωγής και ταυτόχρονα θα δημιουργήσει ένα σύστημα ιχνηλασιμότητας αυτής.

Με το άρθρο 44, παρ. 4 του ν.4235/2014 θεσπίστηκε η απαίτηση συνταγογράφησης των γεωργικών φαρμάκων, έτσι ώστε να είναι δυνατή η εμπορία τους από καταστήματα λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων.

Η πλειοψηφία του Γεωπονικού κόσμου χαιρέτισε την θέσπιση της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, ενός πάγιου αιτήματος του κλάδου, και παράλληλα εξέφρασε την κάθετη και έντονη διαφωνία του στην επιχειρούμενη προσπάθεια να απαγορευθεί η άδεια συνταγογράφησης από τους διανομείς γεωργικών φαρμάκων, η οποία μάλιστα οδήγησε τον χώρο μας σε ένα (ευτυχώς μικρό χρονικά) κύκλο εσωστρέφειας και άγονων αντιπαραθέσεων.

Η προσπάθεια για ύπαρξη ασυμβιβάστου μεταξύ συνταγογράφου και καταστημάτων λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων στερούνταν στοιχειώδους βάσης αιτιολόγησης και επιχειρηματολογίας κι επιπρόσθετα γεννούσε πολλά ερωτηματικά αναφορικά με τους στόχους και τα κίνητρα που υπήρχαν πίσω από αυτήν την προσπάθεια.

Τελικά, επικράτησε η λογική και μπορούν πλέον με την τήρηση των απαραίτητων προϋποθέσεων να συνταγογραφούν όλοι οι συνάδελφοι.

ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ

Για όλα αυτά τα θέματα που θα σας αναφέρουμε παρακάτω και άλλα που θα προκύψουν στην πορεία και κατά τη δοκιμαστική χρήση του συστήματος και μετέπειτα, θα πρέπει να εκδοθούν από το Υπουργείο σειρά εγκυκλίων που θα διευκρινίζουν όλες αυτές τις περιπτώσεις και να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις στο ηλεκτρονικό σύστημα της συνταγογράφησης.

Τα ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή του μέτρου της συνταγογράφησης μπορούμε να τα διαχωρίσουμε σε δυο μεγάλες κατηγορίες και αφορούν τα **Διοικητικά και Νομικά ζητήματα** και τα **Τεχνικά και Διαδικαστικά Ζητήματα** της συνταγογράφησης. Ο διαχωρισμός αυτός δεν μπορεί να είναι απόλυτος παρόλα αυτά θα προσπαθήσουμε παρακάτω να αναλύσουμε τα προβλήματα και τις προτάσεις μας για το μέτρο της συνταγογράφησης με βάση αυτόν τον διαχωρισμό.

1. Διοικητικά και Νομικά Ζητήματα της Συνταγογράφησης

Πριν σας αναλύσουμε αυτά τα ζητήματα που αφορούν τη συνταγογράφηση πιστεύουμε ότι θα **πρέπει να ζητηθεί παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποχρεωτικής εφαρμογής του μέτρου που είναι η 28-8-2015**, έτσι ώστε να δοθεί περισσότερος χρόνος για να εξοικειωθούν οι συνάδελφοι με την εφαρμογή της συνταγογράφησης, υποβάλλοντας τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις τους. Ταυτόχρονα θα δοθεί και ο απαραίτητος χρόνος (και όχι εν μέσω καλοκαιρινών αδειών) ώστε οι εταιρείες software να

προλάβουν να δημιουργήσουν το σχετικό λογισμικό συνταγογράφησης, κυρίως ως επέκταση των λογιστικών πακέτων έκδοσης φορολογικών παραστατικών που χρησιμοποιούν ήδη τα περισσότερα καταστήματα πώλησης γεωργικών εφοδίων, ιδιαίτερα μάλιστα με την κατάσταση οικονομική ασφυξίας που υπάρχει τον τελευταίο καιρό. **Η παράταση αυτή χρονικά θα πρέπει να ταυτίζεται με την οριστική εφαρμογή του μέτρου της πιστοποίησης επαγγελματιών χρηστών στην ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων ιδιαίτερα αν παραταθεί και αυτή πέραν της 26^{ης} Νοεμβρίου 2015, διότι δεν νοείται η υποχρεωτική έκδοση συνταγών σε μη πιστοποιημένους χρήστες.** Άποψη μας είναι να δοθεί μια εύλογη παράταση και στην διαδικασία λήψης του πιστοποιητικού ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων για τους αγρότες, καθώς έχουν παρατηρηθεί σημαντικές εκτροπές στο σύστημα εκπαίδευσης πιστοποίησης λόγω του βεβιασμένου της εφαρμογής, βλέπε 1.3 (υπενθυμίζουμε ότι ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε την εκπαίδευση και πιστοποίηση του 33% των ψεκαστών εντός του 2015).

Τα Επιπρόσθετα ζητήματα που ανακύπτουν και πρέπει να ρυθμιστούν καταλλήλως είναι τα παρακάτω:

- 1.1. Επαγγελματίας χρήστης Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων** πρέπει να νοείται αυτός που παράγει προϊόντα για πώληση στην αγορά και υποβάλει **Δήλωση Καλλιέργειας (ΟΣΔΕ)** υποχρεωτικά.
- 1.2. Ερασιτέχνης χρήστης Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων** πρέπει να θεωρείται αυτός που τα παραγόμενα προϊόντα του προορίζονται μόνο για **ιδιοκατανάλωση** και Εξ αυτού το γεγονός συνεπάγεται ότι η καλλιεργούμενη έκταση του θα είναι πολύ μικρή.

Εκ των δύο προηγούμενων και για να διασφαλιστεί η αγροτική παραγωγή της χώρας μας έτσι ώστε η παραγωγική διαδικασία να αποκτήσει ιχνηλασιμότητα και τα προϊόντα προστιθέμενη αξία, θα πρέπει να συνδεθεί η συνταγογράφηση με την Αίτηση Ενιαίας Ενίσχυσης (ΟΣΔΕ) ή την Δήλωση Καλλιέργειας. Μόνο τότε θα έχουμε επιτύχει τον σκοπό μας και θα έχουμε οικοδομήσει ένα σύστημα πρότυπο για όλη την Ευρώπη.

- 1.3. Αξιοπιστία του συστήματος πιστοποίησης χρηστών.** Λόγω της μέχρι τώρα εμπειρίας μας από την εφαρμογή του συστήματος πιστοποίησης επαγγελματιών χρηστών στην ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων τονίζουμε ιδιαίτερα ότι **θα πρέπει να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και αδιαβλητότητα του συστήματος πιστοποίησης των αγροτών στην ορθολογική χρήση των γεωργικών**

φαρμάκων. Διότι, τον τελευταίο καιρό παρουσιάστηκαν φαινόμενα καταστρατήγησης της διαδικασίας από ορισμένα ΚΕΚ και για αυτό θα πρέπει να ενταθούν οι έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες τόσο κατά τη διαδικασία των εξετάσεων όσο και κατά τη διαδικασία της κατάρτισης. Επιπλέον θα πρέπει να υλοποιηθούν όλα τα προαπαιτούμενα και προβλεπόμενα για την ομαλή διεξαγωγή της κατάρτισης όπως ορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης (υπ. αριθμ. απόφαση 8197/90920 ΦΕΚ Τεύχος Β' 1883/1-8-2013 όπου στο Κεφάλαιο Ι καθορίζονται όλες οι λεπτομέρειες) ώστε να θωρακιστεί η διαδικασία και να είναι αδιάβλητη. Πιστεύουμε ότι μόνο τηρώντας τα ανωτέρω οριζόμενα στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης, που αφορούν την κατάρτιση των Γεωπόνων εκπαιδευτών, τη δημιουργία μητρώου εκπαιδευτών Γεωπόνων, τη τήρηση των απαραίτητων 24 ωρών **κατάρτισης των αγροτών ή οποία πιστεύουμε ότι θα πρέπει να γίνει υποχρεωτική** και των άλλων προβλεπόμενων προϋποθέσεων θα μπορέσει να **θωρακιστεί αυτή η διαδικασία** αυτή που έχει άμεση σχέση με τη συνταγογράφηση.

1.4. Συντονιστική Εθνική Αρχή (ΣΕΑ). Για τις δυσλειτουργίες που παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή των διατάξεων των νόμων 4036/2012 και 4235/2014 και όλων των νομοθετικών διατάξεων που προκύπτουν από αυτούς (Εθνικό Σχέδιο Δράσης κ.α.) θα μπορούσε η **Συντονιστική Εθνική Αρχή (ΣΕΑ)** λόγω της υπερφόρτωσης της με αντικείμενα να αποκεντρώσει τις λειτουργίες και τις δικαιοδοσίες της. Το Υπουργείο θα πρέπει να διευθετήσει και αυτό το ζήτημα.

1.5. Ερασιτεχνική χρήση. Η συνταγογράφηση αφορά τα σκευάσματα που απευθύνονται σε επαγγελματίες χρήστες. Επειδή όμως στην αγορά η συντριπτική πλειοψηφία των σκευασμάτων που υπάρχουν είναι αυτής της κατηγορίας και ελάχιστα σκευάσματα υπάρχουν που απευθύνονται σε ερασιτέχνες, **θα υπάρξει πρόβλημα για τους ερασιτέχνες που θέλουν να προμηθευτούν κάποια φυτοπροστατευτικά προϊόντα για ίδια χρήση** (αφού δεν θα έχουν και πιστοποιητικό ορθολογικής χρήσης) στον κήπο τους. Με λίγα λόγια καταργούμε εμμέσως την οικιακή λαχανοκομία και δενδροκομία που κατά κόρον υπάρχει στις ημιαστικές και αγροτικές περιοχές, και τα τελευταία χρόνια της κρίσης και στις αστικές περιοχές με τους κοινωνικούς λαχανόκηπους. Επιπλέον για τέτοιους είδους λιανικές μικροαγοραπωλησίες (ακόμα και αν γίνουν εφικτές) ο υπεύθυνος Γεωπόνος θα επωμιστεί ένα δυσανάλογο γραφειοκρατικό κόστος σε σχέση με την αξία της οικονομικής συναλλαγής. Συνεπώς, **θα πρέπει το Υπουργείο να διευκολύνει τις**

εταιρείες να διαθέσουν στην αγορά πολύ περισσότερα ερασιτεχνικά σκευάσματα (αυτή την στιγμή απαιτείται σε γενικές γραμμές η ίδια διαδικασία έγκρισης με τα επαγγελματικά, γεγονός που αποτελεί αντικίνητρο για τις εταιρείες) **που θα εφαρμόζονται σε μικρές καλλιεργούμενες εκτάσεις και θα προορίζονται για την παραγωγή προϊόντων για ιδιοκατανάλωση.** Οι περιορισμοί αυτοί και ο χαρακτηρισμός του σκευάσματος ως συνταγογραφούμενου ή όχι, θα σχετίζεται άμεσα με το μέγεθος της συσκευασίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος και αυτά τα σκευάσματα θα έχουν σήμανση αν συνταγογραφούνται ή όχι.

Για να διασφαλιστεί όμως η ασφάλεια του ερασιτέχνη χρήστη, του ιδιοκαταναλωτή και του περιβάλλοντος **θα πρέπει και η πώληση των ερασιτεχνικών σκευασμάτων να γίνεται παρουσία του υπεύθυνου επιστήμονα Γεωπόνου και η εφαρμογή τους να γίνεται υπό τις οδηγίες του.** Προς αυτή τη κατεύθυνση της χρήσης των ερασιτεχνικών σκευασμάτων θα βοηθήσει πολύ η εισαγωγή ετοιμόχρηστων διαλυμάτων και σκευασμάτων προς εφαρμογή από τους ερασιτέχνες, με την προϋπόθεση ότι θα λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέσα ατομικής προστασίας, και μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος και του καταναλωτή υπό τις οδηγίες του υπεύθυνου επιστήμονα Γεωπόνου.

Τα σκευάσματα που απευθύνονται στους ερασιτέχνες χρήστες, δεν θα μπορούν να τα προμηθευτούν οι επαγγελματίες χρήστες οι οποίοι θα μπορούν να προμηθευτούν μόνο τα σκευάσματα που τους αφορούν κατόπιν συνταγογράφησης. Έτσι θα διασφαλιστεί από όλες τις πλευρές η ορθολογικότητα της χρήσης των γεωργικών φαρμάκων και θα μειωθούν οι χρήσεις σκευασμάτων πέραν των επιτρεπόμενων από την άδεια κυκλοφορίας τους και από το φάσμα καλλιεργειών όπως αυτές είναι δηλωμένες από τους επαγγελματίες χρήστες-αγρότες στην δήλωση ΟΣΔΕ.

1.6. Εγκρίσεις γεωργικών φαρμάκων. Τα προβλήματα όμως είναι μεγαλύτερα σε καλλιέργειες που δεν διαθέτουν αρκετές εγκρίσεις γεωργικών φαρμάκων επαγγελματικής ή ερασιτεχνικής χρήσης (π.χ. ακτινίδια, φασόλια, ροδιά, κάστανα, άλλα ψυχανθή, ανθοκομικά φυτά, κρόκος κ.λ.π.), για την αντιμετώπιση των φυτοπροστατευτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Κατά συνέπεια οι καλλιέργειες αυτές δεν θα μπορούν να συνταγογραφηθούν και δεν θα καλύπτονται φυτοπροστατευτικά με την νόμιμη διαδικασία. Η κατάσταση αυτή θα αναγκάσει πολλούς παραγωγούς και καταστήματα να καταφύγουν στην παρανομία. Λύση μπορεί να δοθεί στο πρόβλημα αυτό από την αύξηση των σκευασμάτων που

περιέχονται στον Κατάλογο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων που έχουν Έγκριση για τη Διεύρυνση του Φάσματος τους σε Ήσσοнос (μικρής) σημασίας Καλλιέργειες. Αυτή τη στιγμή είναι ενταγμένα στον κατάλογο αυτό του υπουργείου 233 σκευάσματα (λεπτομέρειες στο http://www.minagric.gr/syspest/syspest_131_gr.aspx). Η εναλλακτική αυτή λύση θα πρέπει να κοινοποιηθεί σε όλους τους συναδέλφους και τις υπηρεσίες της αποκεντρωμένης διοίκησης και να γίνει μεγαλύτερη προσπάθεια από όλους για την ένταξη και άλλων καλλιεργειών και σκευασμάτων στη λίστα αυτή, τα οποία θα μπορούν όμως να τα συνταγογραφούν οι συνάδελφοι. **Συνεπώς θα πρέπει το Υπουργείο να ενημερώνει την βάση δεδομένων της συνταγογράφησης και με αυτά τα σκευάσματα (ήσσοнос σημασίας).**

1.7. Διαδικασία συνταγογράφησης. Η ορθή εκτέλεση της διαδικασίας της συνταγογράφησης περιλαμβάνει επίσκεψη στον αγρό για μακροσκοπική εξέταση και εγκατάσταση ενδεχομένως δικτύου παγίδων, στοιχειώδη εξέταση με μικροσκόπιο, στερεοσκόπιο, καλλιέργεια μυκήτων κ.α. για την ακριβέστερη διάγνωση του προβλήματος που σε συνδυασμό με τη χρήση μετεωρολογικών και αγροοικονομικών δεδομένων από τον Γεωπόνο θα μας δώσει το τελικό πόρισμα που θα αποτυπωθεί στη συνταγή στα πλαίσια πάντοτε της ολοκληρωμένης διαχείρισης και καταπολέμησης. Όλη αυτή η διαδικασία συνεπάγεται ένα σημαντικό κόστος από μέρους του γεωπόνου (μετακινήσεις, καύσιμα, επιστημονικός εξοπλισμός κ.α.. Με λίγα λόγια η συνταγογράφηση αποτελεί μια ουσιαστική παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. **Η διαμόρφωση του ύψους της αμοιβής για τον συνταγογράφο θα πρέπει να αφεθεί να γίνει ελεύθερα από την αγορά** αναλόγως και της ποιότητας των υπηρεσιών που θα προσφέρει ο κάθε συνταγογράφος. Η πολιτεία όμως θα πρέπει, προκειμένου να διασφαλίσει τα έσοδα της από αυτήν την διαδικασία (έσοδα που θα συντηρούν και θα βελτιώνουν το σύστημα), να διαμορφώσει το σχετικό οικονομικό και φορολογικό πλαίσιο (κωδικός για την έναρξη στην ΔΟΥ, εκδιδόμενα παραστατικά, φορολόγηση και κρατήσεις επ' αυτών π.χ. Ν.1474/1984, σχετικοί έλεγχοι κ.λ.π.).

Προτείνουμε η συνταγογράφηση να ενταχθεί σε επιδοτούμενα προγράμματα (π.χ. μέσω προγραμμάτων του Π.Α.Α., ΠΕΠ), όπως επίσης θα ήταν χρήσιμη και η ενίσχυση (μέσω Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, νέο ΕΣΠΑ, ΟΑΕΔ κ.λ.π.) των γεωπονικών

επιχειρήσεων για την αλλαγή των λογισμικών συστημάτων τους που θα συμπεριλάβουν και το λογισμικό για την συνταγογράφηση.

Η εφαρμογή του μέτρου της συνταγογράφησης έχει για τα καταστήματα γεωργικών φαρμάκων επιπρόσθετο διοικητικό, εργασιακό, γραφειοκρατικό βάρος καθώς και οικονομικό κόστος συνέπεια όλων των ανωτέρω και της ανάγκης αναβάθμισης του λογισμικού που χρησιμοποιούν.

1.8. Έλεγχοι διακίνησης γεωργικών φαρμάκων. Η συνταγογράφηση μπορεί και πρέπει να συμβάλει θετικά στην καταπολέμηση του φαινομένου των παράνομων εισαγωγών γεωργικών εφοδίων, Για αυτό θα πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά μέτρα, έτσι ώστε να γίνει αποδεκτή και πλήρως εφαρμοστέα (με επιμέλεια και συνέπεια) από όλους. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να απαιτείται η επισύναψη της συνταγής στα τιμολόγια αγοράς γεωργικών εφοδίων κατά την τήρηση των λογιστικών βιβλίων των αγροτών, ως απαραίτητο δικαιολογητικό. Θα πρέπει όμως να γίνονται και εντατικοί έλεγχοι από τις υπηρεσίες του υπουργείου. Για να παταχθεί πλήρως όμως το φαινόμενο των παράνομων εισαγωγών φυτοπροστατευτικών προϊόντων **θα πρέπει να ενταθούν οι έλεγχοι στα σύνορα έχοντας τις κατάλληλες υποδομές, όπως έχουν οι γειτονικές μας χώρες, μέλη της Ε.Ε.** (μηχάνημα σκαναρίσματος, γεφυροπλάστιγγες κ.α.). Οι έλεγχοι αυτοί όμως γίνουν αποτελεσματικότεροι με την στενότερη συνεργασία των Τελωνιακών Υπηρεσιών με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου.

Ταυτόχρονα θα πρέπει να επεκταθούν **οι έλεγχοι και στους παρανομούντες κατά συρροή παραγωγούς. Οι έλεγχοι αυτοί μπορούν να γίνουν με κατάλληλη ανάλυση της βάσης δεδομένων της συνταγογράφησης,** από όπου θα μπορέσουν να εντοπιστούν οι επαγγελματίες παραγωγοί που δεν εκδίδουν συνταγές στο όνομα τους σε σύγκριση με την δήλωση ΟΣΔΕ που κάνουν. Οι αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου (Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. και ΔΑΟΚ) έχοντας πρόσβαση στην βάση δεδομένων της συνταγογράφησης (εντός της περιοχής ευθύνης τους) αποκτούν ένα ακόμη εργαλείο στην διαμόρφωση των ετήσιων τακτικών και έκτακτων δειγματοληπτικών ελέγχων, μέσω της ανάλυσης επικινδυνότητας βασισμένοι σε πραγματικά στοιχεία.

1.9. Ομάδες Παραγωγών. Σε ομάδες παραγωγών που εφαρμόζουν προγράμματα ολοκληρωμένης καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών γίνεται ομαδική καταπολέμηση και ψεκασμοί υπό την επίβλεψη του Γεωπόνου της ομάδας παραγωγών και από έμπειρο ψεκαστή με υψηλής τεχνολογίας μηχανήματα. Έτσι,

επιτυγχάνεται ορθολογική και αποτελεσματικότερη καταπολέμηση, μειώνεται το κόστος εφαρμογών (επίτευξη οικονομίας κλίμακας) και ωφελείται πολλαπλά ο αγρότης, το περιβάλλον και ο καταναλωτής (χαμηλό κόστος παραγωγής, καλύτερη ποιότητα, ασφαλέστερα προϊόντα, ανταγωνιστικά προϊόντα κ.α.). Στην περίπτωση όμως της ομαδικής καταπολέμησης δεν μπορεί να γίνει εκ των προτέρων εύκολη αναγωγή της εφαρμοζόμενης ποσότητας δραστικής ουσίας ανά παραγωγό επειδή χρησιμοποιούνται οι μεγάλες συσκευασίες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και δεν μπορούμε να γνωρίζουμε την ακριβή ποσότητα ψεκαστικού υγρού που θα καταναλωθεί κατά το ράντισμα. Τελικά επιτυγχάνεται αυτή η αναγωγή εκ των υστέρων (με μετρήσεις του ψεκαστή) η οποία στη συνέχεια τιμολογείται από την ομάδα παραγωγών στον κάθε παραγωγό συνολικά με βάση την αποθήκη της ομάδας. Το πρόβλημα θα υπάρξει κατά τη συνταγογράφηση, όπου θα πρέπει να συνταγογραφηθεί κάθε παραγωγός προκαταβολικά πριν από την εφαρμογή. Το μέγεθος της συσκευασίας του χρησιμοποιούμενου σκευάσματος μπορεί να τιμολογηθεί με τη χρήση της αποθήκης της ομάδας αλλά υπάρχουν άλλα δυσεπίλυτα ζητήματα. Για παράδειγμα χρησιμοποιήθηκε ένα εντομοκτόνο 10 λίτρων σε 2 συσκευασίες των 5 λίτρων και οι διάφοροι παραγωγοί (αναλόγως των εκτάσεων που έχουν) «χρησιμοποίησαν» ποσότητες αρχικού σκευάσματος 0,75 λίτρα, 1,33 λίτρα, 2,11 λίτρα, 1,76 λίτρα, 0,89 λίτρα, 1,23 λίτρα, 1,38 λίτρα και περίσσεψαν και 0,55 λίτρα σκευάσματος. **Στην περίπτωση αυτή τίθενται τα ερωτήματα, πως θα συνταγογραφηθούν οι εφαρμογές αυτές προκαταβολικά στους παραγωγούς; ατομικά; στον ψεκαστή; συνολικά ανά ομάδα παραγωγών; και με ποιό τρόπο;** Συνεπώς το Υπουργείο θα πρέπει να προνοήσει ώστε από την εφαρμογή της συνταγογράφησης να ληφθεί μέριμνα διευθέτησης και αυτών των περιπτώσεων που δεν είναι λίγες και η μη διευθέτηση τους θα καταργήσει ουσιαστικά την ολοκληρωμένη καταπολέμηση που εφαρμόζουν.

1.10. Προσωπικά δεδομένα. Με βάση την Ευρωπαϊκή νομοθεσία υπάρχει υποχρέωση της χώρας μας να περιορίσει τη συλλογή των στοιχείων στα απολύτως απαραίτητα για τους σκοπούς της νομοθεσίας και να διασφαλίσει με βάση την υφιστάμενη ευρωπαϊκή μεθοδολογία την προστασία όσων από αυτά τα στοιχεία είναι εμπιστευτικά. Όσον δε αφορά για τα συλλεγόμενα σήμερα - μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του ΥΠΑΠΕΝ - στοιχεία προσωπικού και απόρρητου χαρακτήρα (όπως είναι το ΑΦΜ του αγοραστή αλλά και το εμπορικό όνομα του σκευάσματος) η θέση

μας είναι ότι ΠΑΡΑΝΟΜΑ συλλέγονται και κακώς μνημονεύονται τα συλλεγόμενα αυτά στοιχεία ως εργαλεία ελέγχου της αγοράς για τους λόγους που δεν έχουν επαρκώς αιτιολογηθεί. Θα επιθυμούσαμε το ΥΠΑΠΕΝ να αναλάβει το ίδιο την **πρωτοβουλία επί των δύο παραπάνω θεμάτων:**

α) της νομιμότητας των συλλεγόμενων στοιχείων, αλλά και

β) της διασφάλισης των όποιων τελικά προσωπικών στοιχείων συλλέγονται, τη γνώμη της αρμόδιας αρχής για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Μόνο μια τέτοια γνωμοδότηση - καθοδήγηση θα διασφάλιζε τη διαδικασία τόσο σε επίπεδο υποκειμένων (γεωπόνων ή αγροτών) όσο και σε επίπεδο υπεύθυνων επεξεργασίας στο ΥΠΑΠΕΝ.

1.11. Δυσλειτουργίες του συστήματος. Όλες οι δυσλειτουργίες που θα παρουσιάσει το σύστημα θα έχουν ως έμμεση συνέπεια την αύξηση της διακίνησης των παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων εγχώρια (κατά παράβαση της έγκρισης τους) και από τις όμορες χώρες (με παράνομες εισαγωγές), με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις που θα έχει αυτό το γεγονός στη βιωσιμότητα του κλάδου της εμπορίας φυτοπροστατευτικών ουσιών, καθώς και τις δυσμενείς επιπτώσεις που θα έχει στον καταναλωτή, στο περιβάλλον, στις εξαγωγές μας, στα έσοδα του κράτους, στην εθνική μας οικονομία γενικότερα αλλά και στους ίδιους τους αγρότες. **Συνεπώς η ανταπόκριση του Υπουργείου σε αυτά τα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες σε διαρκή βάση θα πρέπει να είναι άμεση και καταλυτική για την επίλυση τους.**

1.12. Κυρώσεις. Το προβλεπόμενο σύστημα κυρώσεων κινείται σε τιμωρητικά πλαίσια, ενώ θα έπρεπε να στοχεύει στη συμμόρφωση και την καλλιέργεια κουλτούρας ελέγχου τόσο των συνταγογράφων όσο και των αγροτών. **Κατά γενική ομολογία θα διευκόλυνε την ομαλότητα της διαδικασίας:**

α) η πρόβλεψη μιας μεταβατικής περιόδου, από την έναρξη της υποχρεωτικότητας της συνταγογράφησης, όπου οι έλεγχοι θα καταγράφουν μεν τις ενδεχόμενες παραβάσεις, αλλά δε θα επιβάλλονται ποινές παρά μόνο προφορικές συμμορφώσεις σε εύλογα χρονικά διαστήματα

β) για την αντιμετώπιση προβλημάτων που περιορίζουν την άμεση συνταγογράφηση των φ.π.π. (προβλήματα σύνδεσης με το internet, καθυστερήσεις στην καταχώρηση των συνταγών, μεγάλος αριθμός αγροτών στο κατάστημα κλπ)

προτείνεται οι διενεργούμενοι έλεγχοι να μην αφορούν τον κύκλο εργασιών της τρέχουσας εβδομάδας

γ) η κλιμάκωση των κυρώσεων, με την ποινή της αναστολής της δυνατότητας έκδοσης συνταγής χρήσης γ.φ. να επιβάλλεται αναλόγως.

2. Τεχνικά και Διαδικαστικά Ζητήματα της Συνταγογράφησης

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως ζητήματα τεχνικής και διαδικαστικής φύσεως η σωστή διευθέτηση των οποίων θα συμβάλει καίρια στην επιτυχημένη εφαρμογή του μέτρου της συνταγογράφησης. Παρά το γεγονός ότι τα λογισμικά πακέτα συνταγογράφησης θα δίνουν κάποια ευκολία στον χρήστη δεν θα πρέπει να αμελούμε την χρήση και τα προβλήματα της εφαρμογής του Υπουργείου. Βρισκόμαστε σε συνθήκες οικονομικής κρίσης και όλοι οι συνάδελφοι δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν ένα λογισμικό συνταγογράφησης και θα στραφούν αναγκαστικά στην εφαρμογή του Υπουργείου η οποία θα πρέπει να είναι εξίσου λειτουργική και εύχρηστη Έτσι σε όλες αυτές τις περιπτώσεις έχουμε τα παρακάτω ζητήματα:

2.1 Μεταγενέστερη Συνταγογράφηση. Η δυνατότητα αυτή είναι απαραίτητη στις περιπτώσεις βλάβης του διαδικτύου. Για αυτό θα πρέπει να δίνεται προσωρινή εναλλακτική λύση (π.χ. χειρόγραφη συνταγή) η οποία θα αντικαθίσταται από την κανονική συνταγή μετά την αποκατάσταση της βλάβης.

2.2 Επικαιροποίηση της Βάσης δεδομένων. Τακτική και συνεχή επικαιροποίηση της βάση δεδομένων της συνταγογράφησης. Σύμφωνα με πληροφόρηση που έχουμε η υπάρχουσα βάση δεν περιέχει όλες τις δραστικές και τα σκευάσματα. Η μη έγκαιρη ενημέρωση της βάσης δεδομένων θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του παράνομου εμπορίου φυτοπροστατευτικών ουσιών. Αυτή η συνεχής επικαιροποίηση να ισχύει για όλες τις περιπτώσεις αδειοδοτημένων σκευασμάτων όπως οι κανονικές εγκρίσεις, οι εγκρίσεις κατ' εξαίρεσης χρήσης 120 ημερών, οι εγκρίσεις ήσσονος σημασίας, οι νόμιμες παράλληλες εισαγωγές κ.α..

2.3 Δραστικές και εμπορικά σκευάσματα. Υπάρχει θέμα με ορισμένες δραστικές ουσίες που έχουν έγκριση σε κάποιες καλλιέργειες με κάποια συγκεκριμένα εμπορικά ονόματα και ταυτόχρονα οι ίδιες δραστικές δεν έχουν έγκριση στις ίδιες καλλιέργειες με άλλα εμπορικά ονόματα. Λόγω του γεγονότος ότι η συνταγογράφηση γίνεται με την δραστική ουσία θα πρέπει ο εκτελών τη συνταγή να ελέγχει αυτή τη συμβατότητα.

- **Η εφαρμογή της συνταγογράφησης** χρησιμοποιώντας την βάση δεδομένων των εγκεκριμένων Φ.Π. του Υπουργείου θα μπορούσε **να προσθέτει την εγκεκριμένη δοσολογία σύμφωνα με την καλλιέργεια** (σε περίπτωση δοσολογίας με κάποιο εύρος να μπορεί να συνταγογράφος να κάνει αλλαγές μέσα σε αυτό το εύρος).
- Επίσης η ίδια εφαρμογή **να μπορεί να κάνει όλους τους σχετικούς ελέγχους σύμφωνα με την ετικέτα του σκευάσματος ανά παραγωγό, καλλιέργεια και αγροτεμάχιο**. Οι έλεγχοι αυτοί θα γίνονται με την χρήση όλης της βάσης δεδομένων της συνταγογράφησης ανά παραγωγό και όχι μόνο ανά συνταγογράφο.
- **Επίσης σε επόμενα στάδια βελτίωσης της εφαρμογής, αυτός ο έλεγχος να επεκταθεί και με την αντιπαραβολή της Αίτησης Ενιαίας Ενίσχυσης (δήλωση ΟΣΔΕ) του παραγωγού** ώστε να μην μπορεί να συνταγογραφηθεί ένα Φ.Π που δεν έχει έγκριση στις δηλωμένες καλλιέργειες του παραγωγού. Η **ύπαρξη τέτοιων δικλίδων ασφαλείας** στην καταχώρηση της εφαρμογής είναι απαραίτητες διότι διασφαλίζουν την αξιοπιστία του συστήματος, του συνταγογράφου και προστατεύουν την αγροτική μας παραγωγή, τους αγρότες και τους καταναλωτές. Σε σχέση με την σύνδεση της εφαρμογής με την δήλωση ΟΣΔΕ πρέπει να δοθεί μεγάλη προσοχή στις περιπτώσεις του πολυτεμαχισμένου κλήρου όπου μπορούν να προκύψουν προβλήματα.

2.4 Ιστορικό επεμβάσεων. Αναλυτικότερα και σε άμεσα σχέση με το προηγούμενο θέλουμε να τονίσουμε ότι με τον τρόπο που γίνεται η εφαρμογή της συνταγογράφησης δεν λαμβάνεται υπόψη το ιστορικό των επεμβάσεων στην καλλιέργεια ώστε να τηρηθούν οι απαιτήσεις της ετικέτας για τον αριθμό των εφαρμογών (π.χ. τριαζόλες εναλλαγή τους και εφαρμογή μέχρι 3 φορές ανά έτος για διαχείριση ανθεκτικότητας) το μεσοδιάστημα των ψεκασμών και τη διαχείριση ανθεκτικότητας. Επίσης δεν υπάρχει καμία σύνδεση με την εφαρμογή των γενικών αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που είναι υποχρεωτικές από τις 1-1-2014. Ο ίδιος συνταγογράφος εφαρμόζοντας τις υποδείξεις της ετικέτας δεν θα συνταγογραφήσει το ίδιο σκεύασμα παραπάνω από τις επιτρεπόμενες εφαρμογές ανά καλλιεργητική περίοδο. Όμως αυτό δεν θα αποτρέψει τον παραγωγό να βρει άλλον συνταγογράφο που δεν θα γνωρίζει το ιστορικό των επεμβάσεων στη συγκεκριμένη καλλιέργεια και θα συνταγογραφήσει εν αγνοία του το σκεύασμα

αυτό, υπερβαίνοντας έτσι συνολικά τις επιτρεπόμενες επεμβάσεις ανά καλλιεργητική περίοδο. **Συνεπώς η αναγκαιότητα ενιαίας βάσης δεδομένων που θα ελέγχει τέτοιες περιπτώσεις είναι προφανής. Όπως επίσης είναι προφανής στα πλαίσια της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και η χρήση των γεωργικών προειδοποιήσεων για την ορθή σύνταξη μιας συνταγής.**

2.5 Αναγραφή πιστοποιητικού χρήστη. Από τις 26-11-2015 και μετά, όταν πλέον θα προβλέπεται η υποχρεωτική αναγραφή του αριθμού του πιστοποιητικού πάνω στη συνταγή του γεωργικού φαρμάκου, θα πρέπει να δημιουργηθεί βάση δεδομένων στο Υπουργείο συνδεδεμένη με την εφαρμογή και η οποία δεν θα επιτρέπει την εισαγωγή μη έγκυρου αριθμού πιστοποιητικού. Έτσι η εφαρμογή θα «μπλοκάρει» την έκδοση της συνταγής, ώστε **να προστατεύονται μ' αυτόν τον τρόπο και οι υπεύθυνοι επιστήμονες των καταστημάτων και να μην εκδίδουν συνταγές σε μη πιστοποιημένα άτομα**, ενώ θα πρέπει να διασφαλίζεται (μέσω σχετικής Υ.Α. που αναμένεται) και ο τρόπος έκδοσης της συνταγής στις περιπτώσεις επαγγελματιών ψεκαστών και επιβλέποντα ραντιστή (π.χ. μέσα στην οικογένεια) και στις περιπτώσεις Γεωπόνων και Τεχνολόγων Γεωπονίας που ο τίτλος σπουδών τους ισοδυναμεί με ισόβιο πιστοποιητικό χρήσης.

2.6 Καταχώρηση χρηστών. Τη χρήση από την εφαρμογή της συνταγογράφησης της βάσης δεδομένων πελατών με την οποία γίνεται η καταγραφή των πωλήσεων ώστε να μην απαιτείται εκ νέου καταχώρηση των πελατών από τον συνταγογράφο (π.χ. σε συνταγογράφο που έχει κατάστημα γεωργικών φαρμάκων και έκανε καταγραφή) σε νέα βάση δεδομένων για τη χρήση των στοιχείων αυτών στην συνταγογράφηση.

2.7 Προβλήματα εφαρμογής. Διαδικαστικά και λειτουργικά προβλήματα κατά τη χρήση της εφαρμογής της συνταγογράφησης πρέπει να λυθούν. Όπως για παράδειγμα τα προβλήματα που έχουν σχέση με τις καθυστερήσεις της εφαρμογής, τα κολλήματα αυτής, το φόρτο εργασίας στα καταστήματα και την ανταπόκριση της εφαρμογής σε αυτόν τον φόρτο εργασίας, μηνύματα λαθών χωρίς λόγο, προβλήματα στην εύρεση της δραστικής ουσίας, μη αναγραφή του τρόπου εφαρμογής κ.α.

Λόγω της ύπαρξης των ανωτέρω προβλημάτων είναι αναγκαίο στο αρχικό στάδιο της εφαρμογής της συνταγογράφησης να γίνουν ορισμένες απλουστεύσεις στη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, μέχρι να εμπεδωθεί η λειτουργία από τους χρήστες της, αλλά

και για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από το έλλειμμα σε εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (φ.π.).

Συνεπώς θα πρέπει να ληφθούν όλες εκείνες οι αποφάσεις που θα λύσουν τα ανωτέρω προβλήματα και θα κλείσουν τα ενδεχόμενα παράθυρα διάπραξης παρανομίας από όλους όσους μετέχουν στο κύκλωμα εμπορίας και χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέλθει μια **συνεχόμενη χαλάρωση του συστήματος** που σε καμία περίπτωση δεν ευνοεί την αξιοπιστία και την επίτευξη των στόχων της συνταγογράφησης με ολέθριες επιπτώσεις για την αγροτική μας παραγωγή, τους χρήστες και τους καταναλωτές, το φυσικό περιβάλλον και την Εθνική μας Οικονομία.

Εκτός των ανωτέρω προτάσεων επισημαίνουμε ότι η συνταγογράφηση αποτελεί μια καινούργια τεχνολογική διαδικασία που παντρεύει την επιστήμη με την τεχνολογία για αυτό και καθίσταται αναγκαία η συνεχής και δυναμική βελτίωσή της, η οποία μπορεί να συνεχιστεί σε χρόνο μεταγενέστερο του παρόντος σταδίου διαβούλευσης, σε τακτά διαστήματα και σύμφωνα με τα προβλήματα που θα εντοπιστούν από την εφαρμογή της.

Κλείνοντας, θα θέλαμε να τονίσουμε την αναγκαιότητα όλη η νομοθεσία (Νόμοι 4036 και 4235, Π.Δ., Κ.Υ.Α., Υ.Α. και εγκύκλιοι) που αφορά τα γεωργικά φάρμακα να ενταχθεί σε ένα ενιαίο κείμενο και να κωδικοποιηθεί ώστε να μπορεί να γίνει ευρύτερα γνωστή και να εφαρμοστεί καλύτερα.

Επιφυλασσόμαστε να σας αποστείλουμε και επιπρόσθετα θέματα που θα εντοπίσουμε και παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία.

Ο συντονιστής της επιτροπής

Ζαφείρης Μυστακίδης